

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/182/2019
Identifikačné číslo spisu:	5112244193
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5112244193.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V., bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. Martinom Olosom, advokátom so sídlom v Rajeckých Tepliciach, Karola Kašjaka 1 proti žalovanej V., bývajúcej v K., zastúpenej advokátom
Mgr. Dr. Antonom Kušnírom, Advokátska kancelária Mgr. Dr. ANTON KUŠNÍR, so sídlom v Žiline, Jána Reka 13, o určenie, že žalobca je výlučným vlastníkom bytu, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18C/394/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. júna 2018, sp. zn. 7Co/95/2018, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.
Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. júla 2015, č. k. 18C/394/2012-142 zamietol žalobný návrh, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom bližšie označeného bytu a podielovým spoluvlastníkom bližšie označeného pozemku.

1.1. Tento návrh žalobcu bol pôvodne súčasťou konania o jeho návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov (ďalej len „BSM“), ktoré bolo vedené na prvostupňovom súde pod sp. zn. 27C/14/2010. Uznesením zo 14. júna 2012, č. k. 27C/14/2010-179 súd pripustil navrhované rozšírenie pôvodného návrhu a zároveň ho vylúčil na samostatné konanie.

1.2. Žalobca tvrdil, že predmetný byt bol postavený až po rozhodnutí súdu o rozvoze jeho manželstva so žalovanou, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20. júna 2007. Súd prvej inštancie posudzoval okamih vzniku stavby (bytu) ako veci, ktorou sa stavba stáva v čase, keď sú vybudované prvky dlhodobej životnosti a prípadne väčšina ostatných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú ako vec v pravom slova zmysle. Výkonal dokazovanie výsluchom svedkov a konštatoval diametrálne rozdiely medzi skutočnosťami, ktoré uvádzali svedkovia označení žalobcom a svedkovia označení žalovanou. Pri svojom rozhodovaní prihliadal prvostupňový súd aj na rozpory vo vyjadreniach samotného žalobcu. Ten najskôr podal návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov,

o ktorom je vedené konanie

na tomto súde pod sp. zn. 27C/14/2010, kde jednoznačne v návrhu ako predmet vyporiadania uvádzal aj sporný byt. Až po podaní znaleckého posudku na ocenenie tohto bytu začal tvrdiť, že nepatrí do BSM a že je jeho výlučným vlastníkom. Podľa názoru prvostupňového súdu rovnako rozporné boli aj tvrdenia žalobcu o pôžičke na stavbu bytu, pričom aj v poručenskom konaní a v podanom trestnom oznámení proti žalovanej tvrdil, že byt je v spoluvlastníctve oboch účastníkov. To isté vyplývalo aj zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, z nájomnej zmluvy a z návrhu na zápis zmien adresovaný Správe katastra K., ktorý bol doručený až po právoplatnosti rozvodu účastníkov. V tomto návrhu obaja žiadali, aby boli zapísaní ako podieloví spoluvlastníci sporného bytu. Podobne nájomná zmluva k povalovému priestoru, z ktorého bol vytvorený sporný byt, uzavretá medzi účastníkmi ako prenajímateľmi a nájomcom C., je zo dňa 25. novembra 2004, ale podpisy, a to aj žalobcu, boli overené až dňa 27. augusta 2007, teda taktiež už po rozvoze manželstva účastníkov. Tvrdenia žalobcu, že nevedel, čo podpisuje a bol k tomu prinútený, prvostupňový súd vyhodnotil ako nedôveryhodné. Ďalej konštatoval, že boli vydané dve kolaudačné rozhodnutia na predmetný byt, kde v jednom bol uvedený výlučne žalobca, v druhom boli uvedení už obaja účastníci konania. Za podstatné však súd prvej inštancie považoval to, že z odôvodnenia kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že k nemu boli doložené revízne správy o odborných prehliadkach a odborných skúškach elektrického zariadenia zo dňa 9. februára 2007 (manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené 20. júna 2007, pozn.). Možno tak predpokladať, že už vo februári 2007, keď bola vyhotovená táto správa, boli vybudované funkčné elektrické zariadenia v byte a už v tom období bol byt postavený minimálne tak, že boli zrejme priečky a steny ako hlavné konštrukčné prvky, ktoré charakterizujú vec v právnom slova zmysle, uzavrel súd prvej inštancie.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu predchádzajúcim rozsudkom z 20. januára 2016, sp. zn. 7Co/616/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a proti svojmu rozhodnutiu pripustil dovolanie [v zmysle predchádzajúcej platnej procesnej úpravy § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku

(ďalej len „OSP“), pozn.]. Žalobca následne podal dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 31. januára 2018, sp. zn. 5Cdo/89/2017 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V podstatnom uviedol, že nezistil žalobcom namietanú vadu zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a k odvolacím súdom vznesenej otázke zásadného významu «či už momentom zápisu zmluvy uzatvorenej stranami sporu v roku 1999, t. j. za trvania manželstva

(pozn. dovolacieho súdu „majúc na mysli zmluvu o vstavbe bytu“) do katastra nehnuteľností podľa § 21 ods. 1, 3 zákona č. 182/1993 Z. z. došlo k nadobudnutiu vlastníctva k veci, ktorá sa následne „pretransformovala“ na byt» konštatoval, že túto otázku odvolací súd sám neposúdil ani nevyriešil. Ďalej uviedol, že „[v] nadväznosti na to zrejme nastolil aj otázku účinkov kolaudačného rozhodnutia, ktorú ale tiež ponechal bez odpovede.“.

2.1. Odvolací súd ostatným rozsudkom z 27. júna 2018, sp. zn. 7Co/95/2018 dospel

k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je správny a tento potvrdil. Zároveň žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.2. Žalobca v odvolaní namietal závery prvostupňového súdu o tom, v akom stave rozostavanosti bol sporný byt ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený záver predstavuje skutkové zistenie súdu, ktorého správnosť možno spochybníť z dôvodov, že rozhodnutie vychádza zo skutkových zistení, ktoré nemajú podľa obsahu spisu v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Táto námietka podľa názoru odvolacieho súdu nebola dôvodná. Prvostupňový súd za účelom zistenia tejto skutočnosti vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie - výsluchom účastníkov a svedkov, ktorí boli na preukázanie tejto okolnosti označení účastníkmi konania, oboznámením sa

s relevantnými listinami (zmluvami, potvrdeniami, návrhom na zápis zmien či revíznymi správami), týkajúcimi sa sporných okolností a na ich základe dospel ku skutkovému zisteniu, že v čase právoplatnosti rozvodu manželstva účastníkov, kedy došlo k zániku ich BSM,

bol sporný byt už vecou v právnom slova zmysle. V ďalšom odvolací súd podrobnejšie reagoval aj na

ďalšie námietky žalobcu, (i) že v návrhu na zápis bytu do katastra nehnuteľností bolo uvedené, že byt sa má nadobudnúť do podielového spoluvlastníctva účastníkov, a teda sporný byt nemohol byť v BSM, (ii) o nesprávnom hodnotení svedeckej výpovede Q., (iii) k revíznej správe, ktoré tvrdenie však žalobca prezentoval až v rámci odvolacieho konania. Odvolací súd v neposlednom rade reagoval aj na námietky žalobcu (iv) o nedostatku dôvodov rozhodnutia a (v) o nedodržaní procesného postupu podľa § 118 ods. 2 OSP.

2.3. K nastolenej otázke, kedy v okolnostiach posudzovanej veci vzniklo vlastnícke právo k spornému bytu (stavbe), odvolací súd ustálil, že strany sporu nadobudli povalový priestor v roku 1999, t. j. za trvania ich manželstva. Ako vyplynulo zo skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom v mesiaci február 2007 (kedy bola vyhotovená revízia správa o odborných prehliadkach a o odborných skúškach elektrického zariadenia, predložená k návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia), byt bol postavený minimálne tak, že boli zrejmé priečky a steny ako hlavné konštrukčné prvky, ktoré charakterizujú vec v právnom slova zmysle. Preto nemohol byť ani dôvodný návrh žalobcu, ktorým sa domáhal určenia,

že je výlučným vlastníkom predmetného bytu. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že «vlastnícke právo k bytu, ktorý vznikol na základe stavby, nevzniká uzavretím zmluvy o stavbe a jej „zápisom“ do katastra nehnuteľností, ale na základe vzniku bytu ako veci, t. j. ak je tento v takom štádiu rozostavanosti, že možno určiť, že je zrejmé jeho stavebno-technické a funkčné usporiadanie.» K uvedenému názoru dospel interpretáciou na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných ustanovení § 21 ods.

1 a 3 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov

a nebytových priestorov, účinného v rozhodnom čase (ale aj v neskoršom znení), § 47 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam [(katastrálny zákon), účinného v rozhodnom čase (ale aj v neskoršom znení)], derogovaného zákona č. 52/1966 Zb. o osobnom vlastníctve bytov, ako aj relevantnej českej právnej úpravy a názorov historických právnych autorít (prof. Štefan Luby).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalobca navrhol, aby najvyšší súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ výslovne neuviedol, v čom namieta vadu zmätočnosti. Najvyšší súd z obsahu podaného dovolania, aj s použitím ustanovenia § 124 CSP ustálil, že namietanú vadu zmätočnosti dovolateľ zrejme formuloval v bode 9 dovolania, kde tvrdil, že súd prvej inštancie si ani na jednom pojednávaní nesplnil povinnosti v zmysle § 118 ods. 2 OSP, t. j. neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie (i) hmotnoprávnej otázky času a spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva k vstavbe (bytu), t. j. či k nadobudnutiu vlastníckeho práva dochádza momentom zápisu zmluvy o vstavbe bytu do katastra nehnuteľností podľa § 21 ods. 1, 3 zákona č. 182/1993 Z. z. alebo zhotovením tohto bytu, (ii) v otázke formy spoluvlastníckeho práva k bytu (vstavbe) podľa § 21 ods. 1, 3 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniknutého až po rozvode manželov, t. j. či ide o režim spoluvlastníctva podielového alebo bezpodielového a (iii) v otázke dôkazného významu (v zmysle § 194 ods. 2 CSP resp. § 135 ods. 2 OSP) rozhodnutí správneho orgánu pre súd v totožnej veci týkajúcej sa strán sporu, ktoré si pritom navzájom odporujú.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu poukázala na správnosť právnych záverov nižších súdov. Zároveň navrhla, aby najvyšší súd dovolanie zamietol a aby jej (v texte nesprávne uvádza „žalobkyni“, pozn.) priznal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru,

že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 <.. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. K dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v bode 3.1. najvyšší súd už vyslovil právny názor (pozri bod 2 a body 10 až 13 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 31. januára 2018, sp. zn. 5Cdo/89/2017), keď uviedol: „Dovolateľ namietal, že k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo z dôvodu porušenia ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. súdom prvej inštancie ... Ustanovenie § 118 ods. 2 O. s. p. ukládalo súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania (t. č. strany sporu, ďalej len „strana/y sporu“) na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom

súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Uvedené ustanovenie nezakotvovalo povinnosť súdu oboznámiť strany sporu s predbežným právnym názorom súdu na vec. Upravovalo len postup súdu pri vedení pojednávania a týkalo sa výlučne skutkových okolností, resp. potreby ďalšieho dokazovania a jeho zamerania. Stranám sporu sa tým mala vytvoriť možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôbili ich ďalší procesný postup v konaní. Porušenie tohto ustanovenia ale žiadnym spôsobom nelimitovalo strany sporu pri realizácii ich procesných práv (napr. v práve zúčastniť

sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, atď.), preto jeho nerešpektovanie nezakladalo procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (viď rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/294/2014, 3Cdo/3/2016, 4Cdo/167/2012, 5Cdo/211/2013, 5Cdo/161/2014, 6Cdo/134/2010, 8Cdo/935/2015 a mnohé ďalšie) ... Ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, neboli v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované

za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/

O. s. p. (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012) ...

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že v konaní nebola zistená vada zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., z tohto dôvodu dovolanie žalobcu nemohlo byť procesne prípustné.“

12.1. Dovolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí z 31. januára 2018,

sp. zn. 5Cdo/89/2017 však (iba) zrušil dovolaním napadnuté odvolacie rozhodnutie, teda uvádzanú vadu zmätočnosti neposúdil výrokom rozhodnutia, ale iba v rámci svojho odôvodnenia, a to podľa vtedy platného procesného predpisu (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP), ktorý dovolací dôvod nahradilo dovolateľom teraz označené nové procesné ustanovenie § 420

písm. f/ CSP. Najvyšší súd vo veci, sp. zn. 6Cdo/54/2018 uviedol, že „[p]okiaľ ide o otázku prejudiciálneho účinku právoplatného súdneho rozhodnutia treba uviesť, že prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Pritom výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Prejudiciálne posúdená otázka sa prejavuje iba v odôvodnení rozhodnutia, nemôže preto tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci“. Vychádzajúc preto z už vyššie vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu, na ktorý je treba prejudiciálne prihliadať, neostalo najvyššiemu súdu iné, ako dovolanie žalobcu v tejto časti (výrokom) odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

Dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

13. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ vyvodzoval z odvolacím súdom nesprávne

riešených troch právnych otázok (bod 3.2.). Prvá spočívala v určení času a spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva k stavbe (bytu), t. j. či k nadobudnutiu vlastníckeho práva dochádza momentom zápisu zmluvy o stavbe bytu do katastra nehnuteľností podľa § 21 ods. 1, 3 zákona č. 182/1993 Z. z. alebo zhotovením tohto bytu.

16.1. Odvolací súd v kontexte s nastolenou právnou otázkou uviedol, že «vlastnícke právo k bytu, ktorý vznikol na základe stavby, nevzniká uzavretím zmluvy o stavbe a jej „zápisom“ do katastra nehnuteľností, ale na základe vzniku bytu ako veci, t. j. ak je tento v takom štádiu rozostavanosti, že možno určiť, že je zrejme jeho stavebno-technické a funkčné usporiadanie». Uvedený právny názor vyslovil odvolací súd na základe súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, že už v mesiaci február 2007 (kedy bola vyhotovená revízia správa o odborných prehliadkach a o odborných skúškach elektrického zariadenia, predložená k návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia) bol sporný byt postavený minimálne tak, že boli zrejme priečky a steny ako hlavné konštrukčné prvky, ktoré charakterizujú vec v právnom slova zmysle; manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené až 20. júna 2007. Preto nemohol byť ani dôvodný návrh žalobcu, ktorým sa domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom predmetného bytu, uzavrel odvolací súd (k tomu pozri aj bod 2.3.).

16.2. Celkové vyústenie vyššie uvedeného právneho záveru odvolacieho súdu je v okolnostiach posudzovanej veci správne, ale iba za podmienky rešpektovania reálneho (teda nie zastieraného, pozn.) predmetu sporu, ktorým je konanie o vyporiadanie BSM. Práve toto konanie v spore účastníkov bolo a stále je v hre a v rámci práve tohto konania majú nosné právne závery odvolacieho súdu - že nie zápis do katastra nehnuteľností, ale vznik bytu ako veci počas trvania manželstva - svoje ratio. Ukázalo sa aj v tomto prípade, že jadro reálne nastoleného problému - čo tvorí predmet BSM? - má vychádzať z interpretácie a aplikácie predovšetkým § 143 OZ a je len ťažko uchopiteľné v rámci „umelo“ vytvorenej určovacej žaloby, ktorá paradoxne formálne vzišla práve z konania o vyporiadanie BSM (bod 1.1.). Podľa názoru najvyššieho súdu je však časť právnych úvah odvolacieho súdu príliš teoretizujúca a majúca vzťah nie k „de lege lata“, ale skôr k „de lege ferenda“, pričom časť o obsolentnosti niektorých zákonných ustanovení je nenáležitá (napr. bod 9 odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozhodnutia). Inak povedané, ak by dovolateľom nastolená právna otázka bola posudzovaná nie v celkovom rámci vyporiadania BSM - o ktoré v skutočnosti ide - ale iba k momentu vzniku vlastníckeho práva k stavbe (bytu), bol by zrejme úspešný dovolateľ, rešpektujúc prednosť špeciálnej úpravy § 21 ods. 1 a 3 zákona č. 182/1993 Z. z. k úprave generálnej (OZ). Pre účely vyporiadania BSM však okolnosť zápisu do katastra nehnuteľností nie je (nemusi byť) rozhodujúca (m. m. 3Cdo/42/2011, m. m. 3Cdo/201/96).

16.3. V neposlednom rade nie bez významu k nastolenému dovolaciemu prieskumu bola skutočnosť, že žalobca už v samotnom odvolaní brojil najmä proti nesprávnym skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie o faktickom stave rozostavanosti bytu v deň právoplatnosti rozvodu účastníkov, ktoré závery, ako správne uvádza aj odvolací súd, predstavujú skutkové zistenia súdu, ktorých správnosť možno spochybníť z dôvodov, že rozhodnutie vychádza zo skutkových zistení, ktoré nemajú podľa obsahu spisu v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. V tomto ohľade má/môže mať naznačená vada povahu zmätočnosti a nie nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Dovolateľ v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP namietal tiež nesprávne právne posúdenie otázky formy spoluvlastníckeho práva k bytu (stavbe), t. j. otázky, či ide o režim spoluvlastníctva podielového alebo bezpodielového. Uvedenú námietku však výslovne uviedol v kontexte zápisu zmluvy o stavbe do katastra nehnuteľností (pozri bod 3.2.), ktorý zápis však nižšie súdy nepovažovali za určujúci pre svoje rozhodnutie (bod 16).

17.1. Ani sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

17.2. Bez ohľadu na polemický a spochybňujúci charakter dovolateľom takto prezentovanej námietky, z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie navyše vyplýva, že od vyriešenia vyššie uvedenej otázky

ani nezáviselo samotné rozhodnutie odvolacieho súdu. V predmetnej veci súdy posudzovali, či žalobca je alebo nie je výlučným vlastníkom sporného bytu. Predmetná žaloba bola zamietnutá (súdom prvej inštancie), resp. toto rozhodnutie bolo potvrdené (odvolacím súdom) z dôvodu, že nie zápis zmluvy o vstavbe do katastra nehnuteľností, ale dostatočné štádium rozostavanosti bytu bolo určujúce pre posúdenie vlastníckeho práva. Právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, bola teda iná otázka. Keďže v preskúmvanej veci bola dovolaním napadnutá otázka, od ktorej nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo a nemohlo závisieť ani od riešenia ostatnej právnej otázky uvedenej v dovolaní, a to od otázky týkajúcej sa dôkazného významu rozhodnutí správneho orgánu pre súd v totožnej veci týkajúcej sa strán sporu, ktoré si pritom navzájom odporujú (bod 3.2.). Uvedená námietka má povahu skutkovej otázky, súvisiacej

so zistením skutkového stavu a dokazovaním, pričom platí, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18.1. V zhode s vyššie uvedeným (bod 17.2.), pokiaľ nižšie súdy rozhodli o žalobnom návrhu tak, že nie zápis zmluvy o vstavbe do katastra nehnuteľností, ale dostatočné štádium rozostavanosti bytu bolo určujúce pre posúdenie vlastníckeho práva, potom aj dve - v osobách navrhovateľov - rozdielne kolaudačné rozhodnutia, tvoriace podklad k zápisu do katastra, nemajú relevantný právny význam. Naopak, právny význam súdy priznali revíznej správe

z 9. februára 2007 (ktorá bola predložená v rámci kolaudačného konania, pozn.), na základe (aj) ktorej dospeli k záveru, že už v mesiaci február 2007 boli minimálne vybudované priečky a steny ako hlavné konštrukčné prvky, ktoré charakterizujú vec v právnom slova zmysle. Odvolací súd sa preto otázkou dôkazného významu dvoch kolaudačných rozhodnutí nezaoberal, ani nemal dôvod sa ňou zaoberať.

18.2. Aj pre otázky namietané žalobcom o dôkaznom význame dvoch kolaudačných rozhodnutí platí už uvedené v bode 16.2., keďže namietaná vada má/môže mať povahu zmätočnosti, ale nie nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.